

Ansaintarekisteritietojen tietosisältö tutkimuskäytössä

Ansaintarekisteri sisältää tiedot eläkettä kartuttavasta työurasta. Ansaintarekisteriin kirjataan työeläkelakien mukaan työeläkevakuutettu työskentely. Se sisältää tiedot työeläkettä kartuttavasta työurasta: työ- ja yrittäjäjaksot. Oikeus työeläkkeeseen syntyy työeläkelakien mukaan, joiden voimaantulo vaihtelee. Työeläkettä kertyy kulloinkin voimassa olevien työeläkelakien mukaan.

Ansaintarekisteri sisältää yksityisen sektorin ja julkisen sektorin työeläkelakien mukaisen eläkeoikeuden piirin kuuluvan työskentelyn tai toimimisen yrittäjänä. Lisäksi mukana on Suomen Pankin ja Kelan toimihenkilöiden eläkesääntöjen mukainen työskentely sekä Ahvenanmaan maakuntahallituksen alainen työskentely. Nykyinen ansaintarekisteri otettiin käyttöön vuonna 2007.

Vuodesta 2017 alkaen yksityisen työnantajan velvollisuus on vakuuttaa työntekijän eläkelain (TyEL) mukaan kaikki 17–67-vuotiaat työntekijät, joiden ansiot ylittävät vakuuttamisvelvollisuuden alarajan. Vuonna 1962 työntekijäin eläkelain (TEL) tullessa voimaan vakuuttamisen piiri oli suppeampi. Sen jälkeen uusia työeläkelakeja on tullut voimaan ja henkilöpiiriä on laajennettu. Työeläkelakien vakuuttamisvelvollisuuden ansio-, ikä- ja aikarajoja on myös muutettu.

Vuoden 2019 alusta Suomessa otettiin käyttöön verottajan ylläpitämä tulorekisteri, johon kirjataan kaikki palkansaajien ansiotiedot. Vuodesta 2019 alkaen myös ansaintarekisteriin talletettavat palkansaajien ansiotiedot perustuvat tulorekisteriin.

Lupahakemuksessa eritellään ansaintarekisteristä tarvittavat tiedot esim. seuraavasti:

-ansaintajaksot:

työeläkelaki ja -sektori, alkamis- ja päättymispäivät (alk. 1.1.1962),

-ansiot:

työeläkelaki ja -sektori, vuosi, ansio, ansiopäivien lkm (alk. 1.1.2005),

-palkattomien aikojen etuudet:

etuuslaji, alku- ja päättymispäivät, etuuspäivien lukumäärä (alk. 1.1.2005).

Ansaintarekisterin työeläkevakuutettu työskentely 1.1.1962 alkaen

Työskentelytiedot sisältävät työ- ja palvelussuhteet ja yrittäjäjaksot, jotka on työeläkevakuutettu ja rekisteröity pyydettävällä aikajaksolla.

Taulukko1. Työeläkevakuutettujen ansaintajaksojen muuttujat ja kuvaukset

Tekninen nimi ja koodit	Muuttuja ja kuvaus
ID	Henkilötunniste (henkilötunnus tai pseudotunniste)
SEKTORI	Työeläkejärjestelmän sektori
E	Yksityinen sektori (työeläkevakuutusyhtiöt ja säätiöt)
J	Julkinen sektori (kunta, kirkot, valtio, yms.) Sektori määritellään alla lueteltavien eläkelakien perusteella.
LAKI	Työeläkelaki
T	työntekijän eläkelaki TEL
L	lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelaki LEL
F	taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelaki TaEL
1	työntekijän eläkelaki TyEL, vuosi-ilmoituksena
2	työntekijän eläkelaki TyEL, kuukausitilitys sopimustyönantajan
3	työntekijän eläkelaki TyEL, kuukausitilitys ei ole sopimustyönantaja
Y	yrittäjän eläkelaki YEL
M	maatalousyrittäjän eläkelaki MYEL
S	merimieseläkelaki MEL
V	JuEL (valtio), entinen valtion eläkelaki VEL/ VaEL
K	JuEL (kunta), entinen kunnallinen eläkelaki KuEL/KVTEL
R	JuEL (kirkko), entinen evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki KiEL
H	JuEL (Kela), entinen Kansaneläkelaitoksen eläkesäntö/Kelan toimihenkilöiden eläkkeet KelaL
B	JuEL (SP), 1.1.2021 alkaen, entinen Suomen Pankin eläkesäntö
A	Ahvenanmaan maakuntahallituksen eläkesäntö
P	Postipankin henkilökunta 31.12.1987 asti, 1.1.1988 siirtyivät TEL-lakiin ja 1.1.2007 alkaen TyEL:iin
ALKUPVM	Alkamispäivä
	Tietojen poiminta tutkimukseen tehdään tämän muuttujan avulla siten, että ansaintajakso on ollut voimassa tai alkanut alkamispäivän jälkeen.
LOP-PUPVM	Päätymispäivä

Lakimuutoksia:

- 1.1.2007 astui voimaan TyEL ja se korvasi TEL, LEL ja TaEL:in,
- 1.1.2017 astui voimaan julkisten alojen eläkelaki, JuEL, joka kattaa valtion, kirkon, kunnan ja Kelan henkilöstön eläkelait V, K, G, R ja H.
- 1.1.2021 alkaen Suomen Pankin henkilöstön eläketurvasta säädetään JuEL:ssa,
- 1.1.2019 alkaen ansaintajakset päivitetään tulorekisteristä:

- TyEL vuosi-ilmoitteiset työsuhteet (1) ovat vuodesta 2019 alkaen tulorekisterin maksutapahtumakohtaisia ansioita koodilla 2 tai 3. Tällöin osa työsuhteista on päätetty 31.12.2018 ja on aloitettu uusi työsuhde. 1.1.2019. Ennen 2019 päättyneitä TyEL vuosittilitteisiä työsuhteita on edelleen koodilla 1.
- JuEL-lain palvelussuhteet V, K, G, R ja H kirjataan edelleen kuten ennenkin. Osa palvelussuhteista on päätetty 31.12.2018 ja aloitettu uusi palvelussuhde 1.1.2019.

Ansaintarekisterin työeläkevakuutetut ansiot 1.1.2005 alkaen

Ansaintarekisteri sisältää henkilön työeläkevakuutetut ansiot. Kuitenkin aikaisintaan vuodesta 2005 alkaen.

Suomessa ikävälillä 17–68 tehty ansiotyö ja yrittäjätoiminta on työeläkevakuutettava. Vakuuttamisvelvollisuus alkaa 17 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta ja päättyy 68 vuoden iän täyttämiskuukauden lopussa. Yrittäjätoiminnassa vakuuttamisen alaikäraja on 18 vuotta.

Työeläkevakuutettuihin ansioihin (lyhyemmin vakuutettu ansio tai ansio) luetaan tuloerät, jotka kartuttavat työeläkettä. Pääosan ansioista muodostavat korvauksena työstä maksettu palkka, tulospalkkio tai muu vastike. Muista vastikkeista merkittävimpiä ovat erilaiset luontoisedut ja lomakorvaukset mukaan lukien työsuhteen päättyessä maksettavat korvaukset esimerkiksi pitämättä jääneestä säästövapaasta. Sen sijaan päivärahat ja optiojärjestelyt eivät yleensä kartuta työeläkettä, eivätkä ne sisälly työeläkevakuutettuun ansioon. Työeläkevakuutettu ansio sisältää myös työntekijän eläkemaksun.

Yrittäjän työeläkevakuutus (laki Y) perustuu YEL-työtuloon. Työtulon tulee vastata yrittäjän työpanosta. Työtulon on vastattava sellaista palkkaa, joka olisi maksettava, jos yrittäjän työn tekisi joku toinen yhtä ammattitaitoinen henkilö yrittäjän sijasta tai joka keskimäärin vastaa kyseisestä työstä maksettua korvausta. Työtulon on vastattava yrittäjän työpanoksen taloudellista arvoa, ei yritystoiminnan taloudellista tulosta. Työtulo ei siis suoraan perustu esimerkiksi yrityksen liikevaihtoon tai verotuksessa todettuun ansiotuloon, mutta ne voivat auttaa määrittämään työtulon sopivalle tasolle.

Taulukko2. Työeläkevakuutettujen ansioiden muuttujat ja kuvaukset

Tekninen nimi ja koodit	Muuttuja ja kuvaus
ID	Henkilötunniste (henkilötunnus tai pseudotunniste)
SEKTORI	Työeläkejärjestelmän sektori
E	Yksityinen sektori (työeläkevakuutusyhtiöt ja säätiöt)
J	Julkinen sektori (kunta, kirkot, valtio, yms.) Sektori määritellään alla lueteltavien eläkelakien perusteella.

LAKI	Työeläkelaki Luokitukset kuten edellä ansaintarekisterin ansaintajaksojen kohdalla
VUOSI	Vuosi Tietojen poiminta tutkimukseen tehdään tämän muuttujan avulla siten, että ansaintajakso on ollut voimassa tai alkanut alkamispäivän jälkeen.
ANSIO	Vuosiansio Summa vuoden vuosiansioista bruttona sentteinä ja kokonaislukuna ja reaalisisena ilman indeksointia.
AN-SIOPAIVAT	Vuoden ansiopäivien lukumäärä Vuoden ansiopäivien lukumäärä ansioiden ajalta. Pällekkäiset aikajaksot on poistettu (max 30pv/kk ja 360pv/vuosi).

Ansaintarekisterin palkattomien aikojen ja VEKL-lain mukaiset etuusjaksot 1.1.2005 alkaen

Ansaintarekisteriin rekisteröidään palkattomien aikojen ja VEKL-lain mukaiset etuusjaksot vuodesta 2005 alkaen. Ne ovat sosiaalietuuksia, joista karttuu työeläkettä. Tiedot ansaintarekisteriin välittävät mm. Kela, työttömyyskassat ja vakuutuslaitokset.

Palkattomalla ajalla tarkoitetaan sosiaalietuusjaksoa, joka vaikuttaa tietyin edellytyksin eläkkeen määräytymiseen. Palkaton aika on aikaa, jolta henkilö saa sosiaalietuutta, josta hänelle karttuu työeläkettä. Työeläkeläisissä on määriteltä perusteet, joilla eri palkattomista ajoista karttuu työeläkettä. Yhteistä etuuksille on se, että ne ovat alentaneet henkilön palkkaa osittain tai kokonaan, josta aiheutuva alenema kompensoidaan työeläkkeeseen.

Kotihoidontuki ja suoritettut tutkinnot kartuttavat työeläkettä. Niistä kertyvä työeläke perustuu lakiin valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta (VEKL).

Henkilön saamat sosiaalietuudet perustuvat lakeihin, työehtosopimuksiin ja työsuhteen keston ennen etuuden alkua. Esim. sairausloman sairauspäivärahan palkallisen ja palkattoman ajan osuus vaihtelee siten henkilöittäin.

Taulukko3. Palkattomien aikojen ja VEKL-lain etuusjaksojen muuttujat ja kuvaukset

Tekninen nimi ja koodit	Muuttuja ja kuvaus
ID	Henkilötunniste (henkilötunnus tai pseudotunniste)
ETUUSLAJI	Etuuden etuuslaji
100	Äitiysraha
101	Erityisäitiysraha
102	Isyysraha
103	Vanhempainraha
104	Osittainen vanhempainraha
105	Sairauspäivärahan aikainen vanhempainraha

Suunnitteluosasto

20.8.2021

110	Kotihoidon tuki
120	Sairauspäiväraha
121	Osittainen sairauspäiväraha
122	Tartuntatautipäiväraha (1.3.2017 alkaen)
125	Eriyishoitoraha
130	Kelan kuntoutusraha
131	Kelan osakuntoutusraha (1.10.2015alkaen)
140	Ammatillinen perustutkinto (vain tutkintopäivä)
141	Alempi korkeakoulututkinto (vain tutkintopäivä)
142	Ammattikorkeakoulututkinto (vain tutkintopäivä)
143	Ylempi korkeakoulututkinto (vain tutkintopäivä)
150	Työttömyysturvan peruspäiväraha
151	Työmarkkinatuki
155	Julkisen työvoimapalvelun koulutustuki
156	Kelan työttömyysturvan koulutuspäiväraha
200	Ansioon suhteutettu vuorottelukorvaus
210	Ansioon suhteutettu työttömyyspäiväraha
211	Koulutuspäiväraha YEL/MYEL vakuutetuille
212	Julkisen työvoimapalvelun koulutustuki palkansaajille
220	Ansioon suhteutettu päiväraha YEL/MYEL vakuutetuille
221	Koulutuspäiväraha YEL/MYEL vakuutetuille
222	Julkisen työvoimapalvelun koulutustuki YEL/MYEL vakuutetuille
300	Tapaturmavakuutuksen päiväraha
301	Liikennevakuutuksen ansionmenetyskorvaus
302	Sotilastapaturmavakuutuksen päiväraha
303	Tapaturmavakuutuksen kuntoutuksen päiväraha ja eläke
304	Liikennevakuutuksen kuntoutuksen ansionmenetyskorvaus
305	Sotilastapaturmavakuutuksen kuntoutuksen päiväraha ja eläke
306	Työtapaturma- ammatitautilain mukainen kuntoutusraha (1.1.2016 alkaen, korvaa 303:sen)
400	Työeläkelakien mukainen kuntoutusraha
401	Työeläkelakien mukainen osakuntoutusraha
402	Työeläkelakien mukainen kuntoutusavustus
403	Työeläkelakien mukainen osakuntoutusavustus
500	Aikuiskoulutustuki palkansaajalle
501	Aikuiskoulutustuen peruspäiväraha YEL/MYEL –vakuutetuille
KOHDEVUOSI	Etuuslajin kohdistumisvuosi
ALKA-MISPVM	Alkamispäivä
PAATTYMIS-PVM	Päätymispäivä
ETU-USPVMLKM	Etuuspäivien lukumäärä

Palkattomien aikojen ja VEKL-lain mukaiset etuuslajit:

Lapsenhoito: Äitiysraha, Isyysraha, Vanhempainraha, Kotihoidontuki

Sairaus: Sairauspäiväraha, Osasairauspäiväraha, Erytishoitoraha

Työttömyys: Työttömyysturvan peruspäiväraha, Työmarkkinatuki, Palkansaajan ansioon suhteutettu työttömyyspäiväraha, Muut työttömyysetuudet

Liikenne- ja tapaturmavakuutus

Kuntoutus: Kelan kuntoutusraha, Työeläkelakien mukainen kuntoutusraha

Aikuiskoulutus

Vuorotteluvapaa

Tutkinto: Ammatillinen perustutkinto, Alempi korkeakoulututkinto, Ammatti-korkeakoulututkinto, Ylempi korkeakoulututkinto

Palkaton jakso katkaistaan yleensä vuodenvaihteeseen. Poikkeus on esim. tutkinnot, jotka ovat yhtäjaksoisia. Tutkinnossa päivien lkm voi olla yli 360 pv.

Tutkinto on kirjattu tutkinnon suoritusvuodelle. Opiskelu löytyy ansaintarekisteristä vain, jos se on johtanut tutkintoon. Tutkintoon käytetty päivien lukumäärä on laskennallinen, ja se ei vastaa henkilöltä tutkinnon suorittamiseen kulunutta aikaa. Ansaintarekisterin perusteella ei tiedetä, onko tutkintoon käytetty tutkintovuotta edeltäviä vuosia.

Sairauspäivärahat ovat siltä ajalta, jona ne ovat työntekijälle palkattomia kokonaan tai osittain. Työntekijän sairauspoissaolon aika, jolta Kela maksaa sairauspäivärahan työnantajalle, ei ilmoiteta ansaintarekisteriin.

Työttömyysjaksoista ilmoitetaan ansaintarekisteriin ne päivät, joilta on maksettu henkilölle etuutta, milloin maksaminen on aloitettu ja päättynyt. Työttömyysjaksolta ei kerry etuuspäiviä kaikilta kalenteripäiviltä, vaan etuuspäivien lukumäärä voi olla pienempi kuin kalenteripäivien määrä. Omavastuuai-kaa ja karenssipäiviä ei ole mukana työttömyysjaksossa.

Lähteet

- [ETK työeläkejärjestelmän osana \(etk.fi\)](https://etk.fi)
- [Henkilörekisterien tietosuojaselosteet \(etk.fi\)](https://etk.fi)
- [Työeläkevakuutus kattaa kaiken ansiotyöskentelyn \(etk.fi\)](https://etk.fi)
- [Työeläkelakien voimaantulovuodet \(etk.fi\)](https://etk.fi)